

Jogukban áll bevinni...

Mi van, ha ehetetlen a menzai koszt?

Szél Bernadett az LMP (Lehet Más a Politika) országgyűlési képviselője nemrég' azzal a kérdéssel fordult az alapvető jogok biztosához, hogy vajon lehetséges-e kintről hozott ételt fogyasztani az iskolában ebédre abban az esetben, ha az ott tálalt étel a gyermek számára „ehetetlen”, rossz minőségű.

A képviselőnek ugyanis több olyan eset is tudomására jutott, amikor szülők tucatjai írták ki gyermekeiket az iskolai közétkeztetésből annak kifogásolható minősége miatt, majd otthonról csomagolt étellel oldották meg az így előállt helyzetet. Ez azonban hatósági szempontból kifogásolható, hiszen az ÁNTSZ álláspontja szerint csak orvosi, illetve vallási okok esetén történhet meg, hogy a köznevelési intézménybe a gyerek számára ételt visz be a szülő otthonról. A NÉBIH (Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal) szerint viszont nincs olyan jogszabály, amely ezt megtiltaná.

Szabó Máté ombudsman gyorsan reagált a megkeresésre. Levelében azt írja, hogy *„nem tartozhat a NÉBIH hatáskörébe annak megítélése, ha a szülő a szervezett és nem megfelelő minőségben nyújtott étkezési lehetőség helyett a saját gyermeke számára otthonról származó étellel oldja meg gyermekének étkeztetését annak érdekében, hogy gyermeke az iskolai tartózkodása alatt ne éhezzen, tanulási képességét és figyelmét fenntarthassa, mivel az Ét. 2. § (3) bekezdése szerint a hatáskörét megállapító törvény hatálya nem terjed ki az élelmiszer magánfogyasztásra történő előállítására. Az ÁNTSZ hatásköre azonban kiterjed minden személyre, valamint a lakosság táplálkozási helyzetére, ebből következően a tápláltsági állapotára vonatkozóan táplálkozás-egészségügyi vizsgálatokat folytathat, valamint feladata az élelmiszerekkel kapcsolatos közegészségügyi követelmények meghatározása...”* Majd így folytatja: *„A gyermekek étkezésének biztosításával kapcsolatos kérdést azonban álláspontom szerint nem a két hatóság szakmai vitája tükrében szükséges megközelíteni, hanem a gyermekek mindenképp felett álló érdekében egyetemes követelménye felől...”* Ezek után az alapvető jogok biztosja hivatkozik a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 1997. évi XXXI. Törvényre, melynek 151. § (2) bekezdése szabályozza az iskolákban nyújtott gyermekétkeztetésre vonatkozó főbb szabályokat. *„Így ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik, a nem állami fenntartó az általa fenntartott nevelési-oktatási intézményben, a települési önkormányzat az általa fenntartott óvodában és a közigazgatási területén az állami intézményfenntartó központ által fenntartott nevelési-oktatási intézményekben, a fenntartó az egyéb állami fenntartású intézményben a gyermeke és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkezést és két további étkezést...A gyermek tankötelessé válásakor (...) a megfelelő étkezés – pl. a meleg étel, napi többszöri étkezés – biztosítása érdekében a szülőnek lehetősége van arra, hogy gyermeke étkezését szervezett keretek között a feladat ellátásra köteles szervtől megrendelje vagy kedvezményesen igényelje, akinek pedig a gyermekek mindenképp felett álló érdeke és az Eütv. fent idézett szakasza alapján kötelessége a megfelelő minőségű étel szolgáltatása. Ha azonban ebben a folyamatban a szolgáltatásnyújtásra köteles fél szolgáltatását nem megfelelő szinten nyújtja a szülőnek joga, hogy e szolgáltatással ne éljen és gyermekének étkezését más módon – pl. otthonról hozott étellel – biztosítsa...”*

Az ombudsman álláspontja szerint e jogában és egyben kötelezettségének teljesítésében a szülő nem korlátozható. Ugyanakkor szerinte figyelembe kell venni azt is, hogy az iskolai étkezések közül mód van arra, hogy csak az ebédet igényeljék a gyermek számára, ez esetben a tanulók iskola időben való többszöri étkezése szintén nem a feladatellátásra köteles szerv által szervezett módon, hanem például otthonról csomagolt étel formájában vagy iskolai büfében vásárolva is megoldható. Hogy az otthonról

hozott étel milyen időtartam és tárolási körülmények mellett fogyasztható biztonságosan, abban az ombudsman – lévén, hogy szakmai kérdésről van szó – nem foglal állást. Utal viszont „a gyermekek mindenképp fölé álló érdekének egy, a legkevésbé sem mellőzhető aspektusára, ami az oktatási (köznevelési) intézmény és a szülő együttműködésének nélkülözhetetlenségét jelenti e kérdésben is.”

Az ombudsman már 2011 augusztusában rámutatott jelentésében (AJB-560/2011.) arra, hogy elengedhetetlen a táplálkozás-egészségügyi előírások rögzítése, hiszen az ebben az időszakban megjelent Ajánlás nem nyújtott garanciát arra, hogy a közétkeztetésben résztvevő gyermekeknek tálalt ételek minőségileg és mennyiségileg is megfelelőek legyenek...

Szabó Máté ombudsman levele teljes terjedelmében itt olvasható:

<http://www.parlament.hu/irom39/11470/11470-0001.pdf>